

Emma Healey

Elizabeth is zoek

Proloog

Maud? Verveel ik je zo dat je liever buiten in het donker staat?

Een vrouw roept naar me vanuit een warm verlichte, rommelige eetkamer. Mijn adem kringelt naar haar toe, vochtig en spookachtig, maar er volgen geen woorden. De sneeuw die dun maar wit op de grond ligt, weerkaatst het licht tegen haar gezicht, dat strak staat van haar inspanningen om iets te zien. Maar ik weet dat ze niet goed kan zien, zelfs niet bij daglicht.

‘Kom naar binnen,’ zegt ze. ‘Het is ijskoud. Ik beloof je dat ik geen woord meer zal zeggen over kikkers, slakken of victoriaans majolica.’

‘Je verveelde me niet,’ zeg ik. Te laat begrijp ik dat ze een grapje maakt. ‘Ik kom er zo aan. Ik zoek alleen iets.’ In mijn hand ligt het ding dat ik al gevonden heb, met de aangekoekte modder er nog aan. Een klein ding, iets wat je gemakkelijk over het hoofd ziet. Het kapotte deksel van een oud poederdoosje, van verweerd zilver en marineblauw email dat niet langer glad is, maar dof en bekrast. Het beslagen spiegeltje is als een venster naar een verwaagde wereld, als een patrijspoort die uitkijkt onder het oceaanooppervlak.

Ik weet me geen raad met de herinneringen die het oproept.

‘Wat ben je kwijt?’ De vrouw stapt voorzichtig, bevend, het terras op. ‘Kan ik je helpen? Ik kan het misschien niet zien, maar ik struikel er vast over als het niet te goed verborgen ligt.’

Ik glimlach, maar ga nog niet van het gras af. De sneeuw heeft zich verzameld in de richels van een schoenafdruk en het lijkt wel alsof daar een klein, pas opgegraven dinosaurusfossiel ligt. Ik houd het dekseltje stevig vast en de opdrogende aarde trekt mijn huid strak. Ik heb dit ding bijna zeventig jaar gemist. En nu heeft de grond, die door de smeltende sneeuw blubberig en kauwbaar is geworden, een aandenken uitgespuugd. Uitgespuugd in mijn hand. Maar waar komt het vandaan? Daar kom ik maar niet achter. Waar lag het eerst, voordat het een zeentje in het maal van de aarde werd?

Een oeroud geluid, als het blaffen van een vos, doet een poging aan de rand van mijn hersenen. ‘Elizabeth?’ vraag ik. ‘Heb je ooit pompoenen gekweekt?’

‘Wist je dat er hier in de buurt een oude vrouw is overvallen?’ vraagt Carla terwijl ze haar lange zwarte paardenstaart over haar schouder laat kronkelen. ‘Of eigenlijk was het in Weymouth, maar het had net zo goed hier kunnen zijn. Zo zie je maar weer, je kunt nooit te voorzichtig zijn. Haar halve gezicht was ingeslagen toen ze haar vonden.’

Dat laatste zegt ze op gedempte toon, maar mijn gehoor is niet een van mijn problemen. Ik wou dat Carla me niet zulke dingen vertelde; ik krijg er een vervelend gevoel van dat nog blijft hangen wanneer ik het verhaal zelf allang vergeten ben. Ik huiver en kijk uit het raam. Ik kan niet bedenken in welke richting Weymouth ligt. Er vliegt een vogel voorbij.

‘Heb ik genoeg eieren?’

‘Meer dan genoeg, dus je hoeft vandaag de deur niet uit.’

Ze pakt de zorgmap, knikt me toe en blijft oogcontact houden tot ik terugknik. Ik voel me alsof ik op school zit. Zojuist had ik nog iets in mijn hoofd, een verhaal, maar nu ben ik de draad kwijt. Er was eens, is dat hoe het begon? Er was eens een heel oude

vrouw die Maud heette en in een diep, donker bos woonde. Ik kan niet bedenken hoe het verdergaat. Iets met wachten tot haar dochter op bezoek komt, misschien. Het is jammer dat ik niet in een mooi klein huisje in een donker bos woon, dat zou ik wel leuk vinden. Dan kon mijn kleindochter me een mandje eten brengen.

Ergens in huis klinkt een knal en mijn ogen schieten door de zitkamer. Er ligt een dier, een dier om buiten te dragen, over de leuning van de bank. Hij is van Carla. Ze hangt hem nooit aan de kapstok, ik neem aan uit angst dat ze hem vergeet. Ik moet er wel naar staren; hij gaat vast bewegen, in een hoek wegkruipen of mij opeten en mijn plaats innemen. En dan zal Katy moeten vragen waarom hij zulke grote ogen heeft, en zulke grote tanden.

‘Al die blikken perziken!’ roept Carla uit de keuken. Carla is de verzorgende. ‘Verzorgenden’, zo worden ze genoemd. ‘Je moet geen eten meer kopen,’ roept ze weer. Ik hoor de blikjes over mijn formica aanrechtblad schuiven. ‘Je hebt genoeg voor een heel leger.’

Genoeg eten. Je kunt nooit genoeg hebben. Het grootste deel lijkt toch al te verdwijnen en is nergens meer te vinden nadat ik het heb gekocht. Ik weet niet wie het allemaal opeet. Mijn dochter is net zo. ‘Geen blikken meer kopen, mam,’ zegt ze; zodra ze de kans krijgt, doorzoekt ze altijd mijn keukenkastjes. Ik denk dat ze iemand te eten geeft. De helft gaat met haar mee naar huis, en dan vraagt zij zich af waarom ik weer boodschappen moet doen. Alsof ik zo veel andere pleziertjes in mijn leven heb.

‘Alsof ik zo veel andere pleziertjes in mijn leven heb,’ zeg ik terwijl ik me hoger in mijn stoel opricht om mijn stem tot in de keuken te laten doordringen. Er zitten verfrommelde, glanzende snoeppapierjes tussen de zijanten van de stoel gestopt; ze wriemelen tegen de kussens en ik gooi ze van me af. Patrick mopperde vroeger altijd op me vanwege het snoepen. Ik at thuis veel snoep. Het was fijn om een citroenzuurtje of een karamel te kunnen eten wanneer ik maar wilde, want in de centrale mochten we

dat niet – niemand zit te wachten op een telefoniste die met volle mond spreekt. Maar hij zei dat ik er mijn gebit mee zou verpesten. Ik heb altijd gedacht dat hij zich meer zorgen maakte over mijn figuur. Ons compromis was pepermuntjes en die vind ik nog steeds lekker, maar er is nu niemand meer om me tegen te houden als ik een hele doos toffees achter elkaar leeg wil eten. Zelfs al zou ik er 's morgens vroeg meteen aan beginnen. Het is nu ochtend. Dat weet ik omdat de zon op de voederplank valt. 's Ochtends op de voederplank en 's avonds op de dennenboom. Ik moet nog een hele dag doorkomen voor het licht op die boom valt.

Carla komt half bukkend de zitkamer binnen terwijl ze de snoeppapiertjes rond mijn voeten opraaft. 'Ik wist niet dat je er was, lieverd,' zeg ik.

'Ik heb middageten voor je gemaakt.' Ze trekt latex handschoenen uit. 'Het staat in de koelkast, en ik heb er een briefje op gelegd. Het is nu tien over half tien. Probeer niet voor twaalf uur te eten, goed?'

Ze zegt het alsof ik alles naar binnen schrok zodra ze haar hiel licht. 'Heb ik genoeg eieren?' vraag ik, plotseling hongerig.

'Meer dan genoeg,' zegt Carla en ze legt de zorgmap op tafel. 'Ik ga nu. Helen komt straks, oké? Dag.'

De voordeur gaat dicht en ik hoor hoe Carla hem achter zich op slot draait. Om me op te sluiten. Ik kijk haar na door het raam terwijl ze met een knerpend geluid over mijn pad loopt. Over haar uniform draagt ze een jas met een capuchon waar een bontrand aan zit. Een verzorgende in wolfskleren.

Als meisje zou ik blij zijn geweest om het huis voor mezelf te hebben, dingen uit de voorraadkast te kunnen eten, mijn beste kleren aan te trekken, de grammofoon te laten spelen en op de vloer te liggen. Nu zou ik liever gezelschap hebben. Het licht is nog aan en de keuken lijkt net een leeg toneeldecor als ik mijn kastjes ga opruimen en kijk wat Carla heeft klaargezet voor mijn

middageten. Ik verwacht half dat er iemand binnenkomt: mijn moeder met de boodschappen, of pa met armen vol fish-and-chips die dan iets dramatisch zegt, zoals in zo'n toneelstuk in het Pier Theater. Pa zou zeggen: 'Je zus is weg,' en dan zou er een trommel of een trompet of zoiets klinken, en ma zou zeggen: 'Voor altijd,' en dan zouden we elkaar allemaal aanstaren omwille van het publiek. Ik haal het bord uit de koelkast en vraag me af wat mijn tekst zou zijn. Er ligt een briefje op het bord: *Middageten voor Maud. Pas na twaalf uur eten.* Ik haal het huishoudfolie eraf. Het is een broodje kaas met tomaat.

Als ik klaar ben met eten ga ik terug naar de zitkamer. Het is hier zo stil; zelfs mijn klok tikt niet hard. Hij laat wel zien hoe laat het is, en ik kijk hoe de wijzers langzaam ronddraaien boven de gashaard. Ik moet nog uren van de dag zien te vullen en op een zeker moment moet ik de tv aanzetten. Er is zo'n bankprogramma bezig. Twee mensen, samen op een bank, buigen zich naar iemand toe die op de bank tegenover hen zit. Ze glimlachen en schudden hun hoofd, en uiteindelijk begint degene die alleen zit te huilen. Ik begrijp niet waar het over gaat. Daarna komt er een programma waarin mensen door allerlei huizen rennen, op zoek naar dingen om te verkopen. Het soort lelijke dingen dat verrassend waardevol is.

Een paar jaar geleden zou ik mezelf verafschuwd hebben: overdag tv-kijken! Maar wat moet ik anders doen? Ik lees zo nu en dan, maar de verhalen in romans zijn onbegrijpelijk geworden en ik kan nooit onthouden waar ik ben gebleven. Dus kan ik een ei koken. Ik kan een ei eten. En tv-kijken. Daarna zit ik alleen maar te wachten: op Carla, op Helen, op Elizabeth.

Elizabeth is de enige vriendin die ik nog heb, alle andere zitten in een tehuis of liggen in hun graf. Zij is dol op die tv-programma's waarin ze rondrennen en dingen verkopen, en hoopt dat ze op een dag ook een vergeten schat zal vinden. Ze koopt allerlei lelijke schalen en vazen in tweedehandswinkels en hoopt dan dat ze

een fortuin waard zullen blijken. Soms koop ik ook iets voor haar, meestal opzichtig porselein. Het is een soort spel: wie vindt het leukste serviesgoed in de kringloopwinkel? Nogal kinderachtig, maar ik heb gemerkt dat ik me tegenwoordig alleen nog mezelf voel als ik bij Elizabeth ben en samen met haar zit te lachen.

Ik heb het gevoel dat ik iets had moeten onthouden over Elizabeth. Misschien wilde ze dat ik iets voor haar zou halen. Een gekookt ei, of chocolaatjes. Die zoon van haar laat haar half verhongeren. Hij wil niet eens geld uitgeven aan nieuwe scheermesjes voor zichzelf. Elizabeth zegt dat zijn huid ruw is van het scheren en ze is bang dat hij zijn keel nog zal doorsnijden. Soms hoop ik daar op. De vrek. Als ik niet af en toe iets extra's langs kwam brengen, zou ze gewoon wegteren. Ik heb hier een briefje waarop staat dat ik niet naar buiten moet gaan, maar ik zou niet weten waarom niet. Het kan geen kwaad om even bij de winkel langs te wippen.

Ik maak een boodschappenlijstje en trek dan mijn jas aan, zoek mijn muts en sleutels, controleer of ik de sleutels in de juiste zak heb zitten en controleer het opnieuw bij de voordeur. Er zitten witte vlekken op het wegdek van de slakken die 's nachts zijn platgereden. Deze straat telt altijd honderden slachtoffers na een regenachtige avond. Maar wat maakt zulke vlekken, vraag ik me af, welk deel van de slak geeft zo'n witte kleur af?

'Word niet bleek, beminde slak,' zeg ik terwijl ik me zo ver als ik durf vooroverbuig om het beter te zien. Ik weet even niet meer waar die zin uit komt, maar het is heel goed mogelijk dat die precies hierover gaat. Ik moet proberen te onthouden dat ik het onderzoek als ik thuiskom.

De winkel is niet ver, maar ik ben moe als ik er ben, en om een of andere reden sla ik steeds de verkeerde straat in, wat betekent dat ik nog een keer een hele straat moet omlopen. Ik voel me net als aan het einde van de oorlog. Toen raakte ik vaak verdwaald op weg naar de stad, met al die huizen die gebombardeerd waren, de plotseling lege ruimtes en de straten die versperd waren door bakstenen, metselwerk en kapotte meubels.

Het is een klein winkeltje, Carrow's, volgepropt met dingen die ik niet wil hebben. Ik wou dat ze de eindeloze rijen bierblikjes eruit zouden gooien om plaats te maken voor iets nuttigs. Maar deze winkel is hier altijd al geweest, al sinds ik een kind was. Ze hebben alleen een paar jaar geleden het uithangbord veranderd. Er staat nu Coca-Cola op, met Carrow's eronder gefrommeld, alsof het op het laatste moment is toegevoegd. Ik lees het aan mezelf voor terwijl ik naar binnen ga en lees daarna hardop mijn boodschappenlijstje, staand voor een schap met dozen. Coco Pops en Honey Loops, wat dat ook mogen zijn.

'Eieren. Melk – vraagteken – chocola.' Ik draai mijn briefje naar het licht. Er hangt een knusse kartongeur in de winkel en het is net alsof ik thuis in de voorraadkast sta. 'Eieren, melk, chocola. Eieren, melk, chocola.' Ik spreek de woorden uit, maar ik kan niet bedenken hoe die dingen er precies uitzien. Zouden ze in een van die dozen voor me zitten? Ik blijf het lijstje fluisterend herhalen terwijl ik door de winkel schuifel, maar de woorden beginnen hun betekenis te verliezen en te klinken als een eentonige dreun. Ik heb ook 'pompoenen' op het lijstje staan, maar ik geloof niet dat ze die hier verkopen.

'Kan ik u helpen, mevrouw Horsham?'

Reg leunt over de toonbank. Zijn grijze vest hangt in de plastic bak met snoepjes van vijf cent en laat er stukjes pluis in achter. Hij kijkt hoe ik rondloop. Bemoeizuchtige schooier. Ik weet niet wat hij probeert te bewaken. Nou goed, ik ben een keer met iets naar buiten gelopen. En wat dan nog? Het was maar een zakje sla. Of was het een pot frambozenjam? Dat ben ik vergeten. Hoe dan ook, hij heeft het toch teruggekregen? Helen heeft het teruggebracht, en dat was dat. En het is heus niet zo dat hij zelf geen fouten maakt: in de loop der jaren heb ik vaak te weinig wisselgeld gekregen. Hij beheert deze winkel al tientallen jaren en het is tijd dat hij met pensioen gaat. Maar zijn moeder is hier tot haar negentigste blijven werken, dus hij houdt het waarschijnlijk nog wel even vol.

Ik was blij toen de oude vrouw er eindelijk mee ophield. Ze plaagde me altijd als ik in de winkel kwam omdat ik haar als meisje ooit gevraagd heb een brief voor me in ontvangst te nemen. Ik had aan een moordenaar geschreven en wilde het antwoord niet bij mij thuis ontvangen, en ik had de naam van een filmster gebruikt in plaats van die van mijzelf. Er kwam nooit antwoord, maar Regs moeder dacht dat ik op een liefdesbrief wachtte en lachte me nog uit toen ik allang getrouwd was.

Waar kwam ik ook alweer voor? De volgeladen schappen kijken fronsend op me neer als ik ertussendoor loop, en het blauw-witte zeil staart omhoog, vuil en gebarsten. Mijn mandje is leeg, maar ik denk dat ik hier al een tijdje ben; Reg houdt me in de gaten. Ik pak iets; het is zwaarder dan ik verwacht en het gewicht trekt mijn arm plotseling naar beneden. Het is een blik perziken. Dat is goed. Ik leg nog een paar blikken in mijn mandje en hang de hengsels om mijn elleboog. De dunne metalen spijlen schuren tegen mijn heup op weg naar de kassa.

‘Weet u zeker dat u deze moet hebben?’ vraagt Reg. ‘Want u hebt gisteren ook al een heleboel van die blikken gekocht.’

Ik kijk in mijn mandje. Is dat waar? Heb ik gisteren echt dezelfde dingen gekocht? Hij kucht en ik zie een geamuseerde glinstering in zijn ogen.

‘Heel zeker, dank je,’ zeg ik ferm. ‘Als ik perziken wil kopen, dan koop ik perziken.’

Hij trekt zijn wenkbrauwen op en begint de prijzen aan te slaan op zijn kassa. Ik houd mijn hoofd hoog en kijk hoe de blikjes in het plastic draagding worden gedaan, om te dragen, maar mijn wangen gloeien. Waar kwam ik hier ook alweer voor? Ik tast in mijn zak en vind een stukje blauw papier met mijn handschrift erop: *Eieren. Melk? Chocola.* Ik pak een reep Dairy Milk en moffel hem in het mandje, zodat ik tenminste iets van het lijstje heb. Maar ik kan mijn perziken nu niet terugzetten, Reg zou me uitlachen. Ik betaal voor mijn tas met blikken en loop er rammelend

mee terug over straat. Het gaat langzaam, want de tas is zwaar en mijn schouder en knieholte doen pijn. Ik weet nog dat de huizen vroeger voorbij leken te vliegen als ik van en naar huis liep – bijna rende. Ma vroeg later wat ik had gezien, of bepaalde burens buiten waren, wat ik van iemands nieuwe tuinmuur vond. Maar ik had nooit iets gezien, alles was in een flits voorbijgegaan. Nu heb ik meer dan genoeg tijd om overal naar te kijken, maar niemand om aan te vertellen wat ik heb gezien.

Soms, als ik aan het opruimen of weggooiden ben, kom ik foto's uit mijn jeugd tegen, en dan is het een schok om alles in zwart-wit te zien. Volgens mij gelooft mijn kleindochter dat we werkelijk een grijze huid hadden, en dof haar, en dat we altijd in het schemerlicht op de foto gingen. Maar ik herinner me dat de stad haast te fel was om naar te kijken toen ik een meisje was. Ik herinner me het diepe blauw van de lucht en het donkergroen van de dennenbomen dat ertegen afstak, het helderrood van de kenmerkende bakstenen huizen uit deze streek en het oranje tapijt van dennennaalden onder onze voeten. Tegenwoordig – al weet ik zeker dat de hemel soms nog altijd blauw is, dat de meeste huizen er nog staan en dat de bomen nog altijd hun naalden laten vallen – tegenwoordig lijken de kleuren verbleekt, alsof ik in een oude foto woon.

Als ik thuiskom, rinkelt er een wekker. Die zet ik soms om me aan mijn afspraken te herinneren. Ik laat mijn tas achter de voordeur op de grond vallen en zet de wekker uit. Ik kan niet bedenken waarom die afgang, ik zie niets waaraan ik het kan zien. Misschien komt er iemand.

‘Is de makelaar geweest?’ roept Helen, haar stem begeleid door het krassende geluid van haar sleutel in de voordeur. ‘Hij zou hier om twaalf uur zijn. Is hij geweest?’

‘Ik weet het niet,’ zeg ik. ‘Hoe laat is het nu?’

Ze geeft geen antwoord. Ik hoor haar door de hal stampen.

‘Mam!’ zegt ze. ‘Waar komen al die blikken vandaan? Hoeveel perziken heb jij verdorie nodig?’

Ik zeg dat ik dat niet weet. Ik zeg dat Carla ze wel zal hebben meegebracht. Ik vertel dat ik de hele dag thuis ben geweest en dan kijk ik naar de klok terwijl ik me afvraag hoe ik dat allemaal heb kunnen doorstaan. Helen komt de zitkamer in en ademt zoete, koude lucht uit, en ik ben weer een kind, in mijn warme bed, en het ijskoude gezicht van mijn zus drukt even tegen mijn wang en haar koude adem glijdt fluisterend over me heen als ze me vertelt over The Pavilion en het dansen en de soldaten. Sukey was altijd koud als ze thuiskwam na het dansen, zelfs in de zomer. Helen is ook vaak koud omdat ze zo veel tijd besteedt aan het ompspitten van andermans tuinen.

Ze houdt een plastic zak omhoog. ‘Waarom zou Carla blikken perziken in de hal neerzetten?’ Ze praat nog steeds even hard, al zijn we in dezelfde kamer, en ze tilt de tas hoog boven de grond. ‘Je moet geen boodschappen meer doen. Ik heb je gezegd dat ik alles haal wat je nodig hebt. Ik kom elke dag.’

Ik weet zeker dat ik haar zo vaak niet zie, maar ik ga niet in discussie. Ze laat haar arm zakken en ik kijk hoe de tas slingerend tegen haar been tot stilstand komt.

‘Beloof je dat? Dat je geen eten meer gaat kopen?’

‘Ik zou niet weten waarom ik dat zou doen. Ik zei toch, Carla moet ze hebben meegebracht. En trouwens, als ik perziken wil kopen, dan koop ik perziken.’ Die zin heeft iets bekends, maar ik kan niet bedenken waarom. ‘Als ik pompoenen zou willen telen,’ zeg ik terwijl ik een boodschappenlijstje naar het licht toe draai, ‘waar kan ik die dan het beste planten?’

Helen loopt zuchtend de kamer uit en ik vind dat ik moet opstaan om achter haar aan te lopen. In de hal blijf ik staan, ergens klinkt een brullend geluid. Ik kan niet bedenken wat het is, ik kan ook niet achterhalen waar het vandaan komt. Maar ik hoor het al bijna niet meer als ik eenmaal in de keuken sta. Hier is alles erg

schoon: mijn borden staan in het rek, al geloof ik niet dat ik ze daar neer heb gezet, en het mes en de vork waarmee ik graag eet zijn afgewassen. Als ik een kastje opendoe, dwarrelen er twee stukjes papier naar beneden. Op het ene staat een recept voor witte saus en op het andere Helens naam, met een nummer eronder. Ik haal een rolletje kleefslirt, lang lijmlint, uit een la om de briefjes weer op te plakken. Misschien ga ik vandaag wel witte saus maken. Maar eerst een kopje thee.

Ik zet de waterkoker aan. Ik weet welke stekker het is, want iemand heeft er een etiket met WATERKOKER op geplakt. Ik pak kopjes, melk en een theezakje uit een pot waar THEE op staat. Er ligt een briefje bij de gootsteen: *Koffie is goed voor het geheugen*. Het is in mijn handschrift. Ik neem mijn kop mee naar de zitkamer en blijf even in de deuropening staan. Ik heb een rommelend geluid in mijn hoofd. Of misschien komt het van boven. Ik probeer de trap naar de overloop op te lopen, maar dat lukt me niet zonder me aan beide leuninggen vast te houden en dus loop ik terug en zet mijn thee op de plank in de hal. Ik ben zo terug.

Mijn slaapkamer is heel zonnig en het is hier rustig, afgezien van een soort gebrom ergens in huis. Ik doe de deur dicht en ga aan mijn kaptafel bij het raam zitten. Op kleedjes en schoteltjes liggen namaakjuwelen verspreid; ik draag nu geen echte juwelen meer, behalve natuurlijk mijn trouwring. Die heb ik nooit hoeven laten aanpassen, in ruim vijftig jaar. Die van Patrick leek zich in zijn vlees te begraven zodat zijn knokkel erboven uitpuilde; hij weigerde hem door te laten knippen en er was geen beweging in te krijgen, met hoeveel boter ik hem ook invette. Hij zei altijd dat het feit dat de ring aan hem vastgeklonken zat, een teken was dat we een goed huwelijk hadden. Ik zei altijd dat het een teken was dat hij niet goed voor zichzelf zorgde. Patrick zei dat ik me beter zorgen kon maken over mijn eigen ring, die veel te los om mijn dunne vinger zat, maar in feite paste hij precies en ik ben hem nooit verloren.

Maar Helen zegt dat ik mijn sieraden nu kwijtraak, en zij en Katy hebben de meeste mooie dingen meegenomen om 'veilig te bewaren'. Ik vind het niet erg. Ze zijn tenminste nog in de familie, en geen ervan had veel waarde. Het duurste ding was een bizar gouden hangertje in de vorm van koningin Nefertiti's hoofd, dat Patrick uit Egypte had meegenomen.

Ik steek mijn hand door een vale plastic armband en kijk in de spiegel. Ik schrik me altijd een hoedje van mijn spiegelbeeld. Ik heb nooit echt geloofd dat ik oud zou worden, en zeker niet zo. De huid rond mijn ogen en neusbrug is op een heel onverwachte manier gaan rimpelen. Daardoor lijkt ik een beetje op een hagedis. Ik kan me mijn oude gezicht haast niet herinneren, behalve in flitsen. Een meisje met ronde wangen dat voor een spiegel zit en voor de eerste keer haar krulspelden losmaakt, een bleke jonge vrouw die in de Pleasure Gardens neerkijkt op de groene rivier, een vermoeide moeder met slordig haar die half van het donkere treinraampje zit afgewend terwijl ze haar vechtende kinderen uit elkaar probeert te halen. In mijn herinnering frons ik altijd, dus geen wonder dat mijn voorhoofd zo is blijven staan. Mijn moeder had tot aan haar dood een gladde, roomblanke huid, al had ze redenen genoeg om veel meer rimpels te krijgen dan de meeste mensen. Misschien had het er iets mee te maken dat ze geen make-up droeg, zeggen ze dat niet over nonnen?

Ik draag tegenwoordig ook geen make-up meer, en ik heb nooit lippenstift gebruikt, heb het nooit prettig gevonden. De meisjes bij de centrale plaagden me ermee, en toen ik jong was probeerde ik het af en toe, leende de lippenstift van een vriendin of kreeg er een voor Kerstmis, maar ik kon het nooit langer dan een paar minuten verdragen. Er ligt er nu een in mijn la, van Helen of Katy, en ik haal hem eruit, draai de onderkant omhoog en breng hem heel zorgvuldig aan, dicht naar de spiegel toe gebogen, voorzichtig, zodat ik niets op mijn tanden krijg. Soms zie je van die oude vrouwen met bevlekte kunstgebitten, roetzwarte

oogleden en rouge op hun gezicht gesmeerd, en getekende wenkbrauwen die te hoog zitten. Zo zou ik nog niet dood gevonden willen worden. Ik wrijf mijn lippen over elkaar. Mooi rood nu, maar een beetje gebarsten, en ik heb best dorst. Het wordt tijd dat ik een kopje thee ga zetten.

Ik laat de lippenstift weer in de la vallen en hang een lang parelsnoer om mijn hals voor ik opsta. Geen echte parels natuurlijk. Als ik de deur opendoe, hoor ik een brullend geluid. Ik kan er niet op komen wat het is. Het gaat harder klinken naarmate ik verder de trap af loop. Ik blijf op de onderste trede staan, maar ik zie niets bijzonders. Ik kijk in de zitkamer. Hier is het gebrul nog luider. Ik vraag me af of het in mijn hoofd zit, of er iets loskomt. Het geluid zwelt aan en vibreert. En dan houdt het op.

‘Zo. Stofzuigen is in elk geval gedaan.’ Helen staat bij de deur van de eetkamer en windt het snoer van de stofzuiger op. Haar mond vertrekt aarzelend tot een glimlach. ‘Ga je uit?’ vraag ze.

‘Nee,’ zei ik. ‘Volgens mij niet.’

‘Waar zijn die parels dan voor? Je bent helemaal opgedirkt.’

‘O ja?’ Ik leg een hand op mijn sleutelbeen. Ik heb een parelsnoer om en iets om mijn pols, en ik proef lippenstift. Lippenstift, met die stinkende wasgeur en die verstikkende vettigheid. Ik veeg met mijn handrug over mijn mond, maar daardoor smeer ik het alleen maar uit en wordt het juist erger, en dus begin ik mijn gezicht schoon te boenen; ik trek de mouw van mijn vestje naar beneden om als waslap te gebruiken, spuug erop en wrijf alsof ik tegelijk de moeder en het besmeurde kind ben. Het duurt even voor ik me weer schoon voel, en dan zie ik dat Helen naar me heeft staan kijken.

‘Geef me je vestje maar,’ zegt ze. ‘Dat kan ik beter in de was doen.’ Ze vraagt of ik iets wil drinken.

‘O, ja,’ zeg ik terwijl ik het wollen ding van mijn huid stroop en me weer in mijn stoel laat vallen. ‘Ik heb verschrikkelijke dorst.’

‘Geen wonder,’ zegt Helen, die zich omdraait om de kamer uit te

lopen. ‘Er stond een hele rij kopjes koude thee op de plank in de hal.’

Ik zeg dat ik niet zou weten hoe die daar zijn gekomen, maar ik geloof niet dat ze me hoort, want ze is al in de keuken verdwenen en ik zit met gebogen hoofd in mijn handtas te zoeken. Ik had daar op een bepaald moment een pakje biscuitjes in zitten. Was dat gisteren? Heb ik ze opgegeten? Ik haal er een kam uit, en mijn portemonnee en een aantal verfrommelde zakdoekjes. Ik vind geen biscuitjes, maar er zit een briefje in een van de vakjes van de tas: *Geen blikken perziken meer*. Ik zeg het niet tegen Helen. In plaats daarvan leg ik het onder het briefje met de datum van vandaag. Mijn verzorgende legt er elke dag zo een voor me klaar. Zo weet ik dat het donderdag is. Meestal ga ik op donderdag op bezoek bij mijn vriendin Elizabeth, maar we schijnen voor deze week geen afspraak te hebben gemaakt. Ze heeft niet gebeld. Anders zou ik het wel hebben opgeschreven. Ik zou hebben genoteerd wat ze zei, of een deel ervan. Ik zou hebben opgeschreven hoe laat ik bij haar zou zijn. Ik schrijf alles op.

Overal in huis zie je velletjes papier, in stapels of op allerlei oppervlakken geplakt. Gekrabbelde boodschappenlijstjes en recepten, telefoonnummers en afspraken, notities over dingen die al gebeurd zijn. Mijn papieren geheugen. Dat moet voorkomen dat ik dingen vergeet. Maar mijn dochter zegt dat ik die briefjes kwijt-raak. Dat heb ik ook opgeschreven. Maar toch, als Elizabeth wél gebeld had, zou ik daar een notitie van hebben. Ik kan ze niet allemaal kwijt zijn. Ik schrijf de dingen steeds opnieuw op. Ze kunnen niet allemaal van de tafel, het aanrecht en de spiegel af gevallen zijn. En dan heb ik nog dit stukje papier in mijn mouw zitten: *Niets van Elizabeth gehoord*. Er staat een oude datum op de ene kant. Ik heb het verschrikkelijke gevoel dat haar iets overkomen is. Er kan van alles gebeurd zijn. Gisteren was er iets op het nieuws, geloof ik. Over een oude vrouw. Iets onaangenaams. En nu is Elizabeth verdwenen. Stel dat ze overvallen is en voor dood achter-

gelaten? Of dat ze gevallen is en niet bij de telefoon kan komen? Ik denk aan hoe ze op de vloer van haar zitkamer ligt, niet in staat om overeind te komen, nog altijd hopennd dat er een of andere schat opduikt van onder het tapijt.

‘Misschien heb je met haar gesproken en weet je dat niet meer, mam. Wat denk je, zou dat kunnen?’ Helen geeft me een kop thee. Ik was vergeten dat ze hier was.

Ze bukt zich om me een kus op mijn kruin te geven. Ik voel haar lippen door het dunne haar dat van mijn schedel omhoog piekt. Ze ruikt naar een soort kruid. Rozemarijn, misschien. Ze zal dat wel ergens geplant hebben. Het is goed voor het geheugen.

‘Want ja, je bent wel vergeten dat we zaterdag uit zijn geweest, hè?’

Ik zet het kopje op de armleuning van mijn stoel en houd er een hand bij. Ik kijk niet op wanneer mijn dochter wegloopt. Ze zal wel gelijk hebben. Ik herinner me niets van zaterdag, maar ik herinner me ook niet dat ik het niet meer weet. Ik houd even mijn adem in bij die gedachte. Die lege plekken zijn zorgwekkend. Meer dan zorgwekkend. Hoe kan ik me nu niets van afgelopen zaterdag herinneren? Ik voel het bekende haperen van mijn hartslag, de blos van schaamte, de angst. Afgelopen zaterdag. Kan ik me gisteren nog herinneren?

‘Dus misschien heb je Elizabeth wel gesproken.’

Ik knik en neem een slokje thee terwijl ik de draad van het gesprek alweer kwijt begin te raken. ‘Je zult wel gelijk hebben.’ Ik weet niet precies waar ik mee instem, maar ik vind het een prettig gevoel me te laten vallen in het niets, het einde van mijn gespannen poging om me iets te herinneren. Helen glimlacht. Zit er een spoor van triomf in?

‘Goed. Ik kan maar beter gaan.’

Helen gaat altijd weg. Ik kijk door het raam aan de voorkant terwijl ze in haar auto stapt en wegrijdt. Ik kan me nooit herinneren dat ze aankomt. Misschien moet ik het opschrijven. Maar die

stukjes papier op de tafel naast mijn stoel, dit systeem om dingen te onthouden, is niet perfect. Zo veel briefjes zijn oud, niet meer van toepassing, en ik haal ze door elkaar. En zelfs de nieuwe lijken niet de juiste informatie te bevatten. Er is er een waarvan de letters nog glanzen: *Niets van Elizabeth gehoord*. Ik strijk met mijn vingers over de woorden en veeg ze een beetje uit. Is dat waar? Ik moet dat nog maar net opgeschreven hebben. Ik kan me in elk geval niet herinneren dat ik onlangs nog iets van haar heb gehoord. Ik pak de telefoon. Knop nummer 4 is Elizabeth. Hij gaat lang over. Ik maak een notitie.